

vgotovljene spoznane, kader bo pa 192 poslancov skupaj, bo zbor ustanovljen. — Po tem bomo opravilni red, in potlej še le ustavo prevdarjati začeli; kmetiške reči pa ne bojo tako kmalo na versto prišle. *Zatorej nikar ne lazite še zdaj na Dunaj denarje zapravljat in zijale prodajat; Vam bom še oznanil, kdaj de se bo od teh reči govorilo. To Vam pa še zdej povém, de poslanci vsih deželá za kméta kej dobro mislijo, zatorej bodite mirni in z veseljem pričakujte dan osrečenja!*

Ambrož.

Dopis gosp. dohtarja Kavčiča iz Dunaja.

Tudi naš častitljivi poslanec, gosp. Dr. Kavčič so vredništvu Novíc iz Dunaja práv veselo pismo pisali. V vsaki besedici, ki jo nam v obširnem pismu pišejo, se očitno kaže, de smo Krajnci tudi v njih praviga možá izvolili, ki se bojo za pravico v vsih rečéh, pa tudi za našo národnost iskreno potegovali. Kakor gosp. Ambrož hvalijo tudi gosp. dohtar iz lastniga prepričanja vérlo obnašanje večiga dela Dunajčanov, ki so nam vsim svobodnost pridobili, in če bi njih ne bilo, bi bili še zdej vsi pod starim jarmam sužnosti zdihovali. Torej pravijo gosp. dohtar: „slava slava Dunajčanam!“ — Slava Dunajčanam doní tudi iz Krajskih hribov in dolín, v kterih ljudstvo prebiva, kterimu svobodnost ni prazna beseda! — Če včasih Danajčani zaropčejo — pišejo tudi gosp. dohtar — se zgodi to le za tega voljo, ker se silno bojé za okrajšanje pridobljenih práv, zatorej jih vsaka reč zbudi, ako slišijo, de kak nasproten véter potégne. Kader se pa prepričajo, de gré vse práv, so zopet mirni in v vsim postavam podložni. Nikjer se ne sliši od kakiga bója, in premoženje vsaciga je varno, kot svéta reč. De se marsiktera nespodobna in zaničevanja vredna reč zdej na Dunaji piše in taki spiski po mestu prodajajo, je res — tode kar nekteri posamesni ljudjé delajo, zavoljo tega se ne smé celo ljudstvo okriviti, ki take nespodobne reči tudi zaničuje. — Poslednjič pišejo gosp. dohtar še, de vse kaže, de bo deržavni zbor na práv pravične postave se vpirajočo novo vladíjo ustanovljal. — Bog daj!

Iz Frankforta.

Ljubi moji Slovenski bratje! Veliko smo že slišali in brali od nemške zaveze, in od volitve poslancov v Majnski Frankfort, toliko namreč, de ne vémo več, komu, in kaj bi mu verjeli — de ne vémo, ali imamo iz Frankforta kaj dobriga, ali kaj hudiga pričakovati.

Kdo pa nam zamore na vse to práv odgovoriti? Gotovo le kak resnicoljuben poslanec iz Frankforta, tak, ki vse to, kar se tam godí in govori, sam vidi in sliši. Od taciga Koroškiga poslanca sim te dní list bral, ki ga je 24. rožnika iz Frankforta pisal. To pismo rad vsim Slovencam oznanim. 22. rožnika — tako piše imenovani poslanec — sim osnovek (Entwurf) nemško deržavne ustave v roke dobil, iz kteriga zavoljo pomanjkanja časa, le samo to pisati hočem, kar véro zadeva:

Osnovka III. členk §. 11. „Vsakimu Nemcu je popolna svobodnost v veri in v vesti pripušena“.

§. 12. „Vsak Nemec ima neprikrajšljivo pravico, svojo véro (naj je kterakoli hoče) ne samo v hišni občini, ampak tudi očitno spoznovati“.

§. 13. „Vsaki Nemec, brez razločka vére, ima enake mestjanske in deržavne pravice“.

§. 14. „Novih vér zamore postati, kolikor jih hoče, in nobena deržavnih poterdb ne potrebuje“.

§. 15. „Nihče se ne sme siliti h kakimu cerkovnimu pravilu“.

§. 16. Zakon že po posvetni sklenitvi svojo veljavnost doseže; cerkvena poroka se še le, če kdor želi, po posvetni sklenitvi zgoditi more.

Zastran tega osnovka se bo prihodnje dní v Majnskim zboru še le posvetovalo — pa kaj se bo sklenilo? — Kar to vtiče poslanec piše: Zunaj več katoljskih duhovnikov, sedita tudi dva škofa, to je, Diepenprok iz Breslave in Miller iz Münstra pri vélikim zboru. Ta dva možá — piše poslanec iz Frankforta — se bosta pri posvetovanji zastran gori imenovanih reči gotovo iskreno v bran postavila; pa če pomislim, kakiga duha so Frankfortskega zbora poslanci, se je bati, de ta dva cerkvena možá nič ne bosta opravila. Ali smemo še prašati, kaj imamo iz Majnskiga Frankforta pričakovati? Čeravno iz Frankforta družiga ne pride, kakor duh, ki ga veliko nemških poslancov izdiha, ga bomo mi Slovenci, ki je nam naša véra čez vse, kmalo siti — kmalo bomo duha pasje vijolice bolj veseli, kakor gori imenovana nemškiga duha!

Iz Perave zunaj Belaka.

Lesjak.

Slovstvo.

Kratka slovenska slovnica za pervénce. Na svitlo dal Dr. J. Muršec učitelj veroznanstva pri st. st. meščanski šoli v Gradci 1847.

(Dalje.)

Tudi slovenskimu duhu je primerno pravilo, de naj se povédina (predikat), kjer se da, z nasobo (subjekt) v spolu vjéma, kakor v latinskem, postavim: Roma victrix in ne victor, — rhetorica, philosophia i. t. d. so v ženskim spolu, kér so si mislili k besedi še: ars ali scientia. Po tem bi utegnili tudi pri nas práv biti, ko bi terminologijne besede ali znamenice po tem pravilu vpravnovali; bi tedaj ne rekli, postavim: glasnik, tihnik, ustnik i. t. d. ampak kakor beremo v „Blažetu in Nežici“, in v „Drobincah“: glasnice, tihnice i. t. d. ker si mislimo še besedo: čerka, ali pismenka, ktera je práv za práv nasoba k unim povédinam. Tako pravimo na priliko: desnica, levica (roka), kapnica, sókrovica, zélnica (voda) i. t. d. Dokler se človek v ptušino ni zapletel, se v ti reči ne zmoti lahko, kér ga natora vodi; otrokam v šoli je bilo rečeno, de lonček za tinto je tintnik, pa hitro so ga spremenili v tintnico (namreč posodo). —

Na prvi strani spodej se bere: „č se včasí v š ali s premení, kadar t in k sledí; postavimo: devica — devištvo, namesti devičtvo“ i. t. d. Tukey je paziti, de tvo in ko niste nikakoršni končnici (Endsylben), ampak stvo in sko; tedaj za čerko č še vselej poprej s pride, po tem še le t ali k; postavim: devica devič-stvo, in iz tega devištvo; človek človeč-stvo, iz tega človeštvo; c, k, č se tedaj z sam vred končnice stvo v š premené.

2. §. Ključica ^A nad e (é) zaznamnjuje práv za práv le dolgo odperto ali široko e postavim: tèle, žéne, ne pa kratkiga, ki ima samo na sebi ta glas. Ako vém, de „jé“ poméni: er isst, mi ni potreba znamenjati z nikakoršnim znamenjem „je“ er ist. V Novicah so se sémtertje take zaznamnjevanja tudi terpéle, pa zavoljo tega še nimajo veljave, pa so tudi tukaj le redke bile. Ako pišemo: vsê, jê, njêgov, détêtu i. t. d., po tem nima prosto e nikakoršine službe. Radi verjamemo, de se v krajih gospod-pisavca v teh in enacih besedah nekoliko drugači izrekuje, vender ménimo, de znamenja (^A) mu ni treba.

Kadar stojí e pred ram še z enim tihnikom, *) se izgovarja že, pa bolj vozko ali zamolklo kot sicer,

*) De se ložej umémo, bomo po vecim zaznanike ali termine rabili, kakoršni so v slovnici.